

ESH LENINCHI

Газета 1925 йил
8 февралдан чиқа бошлаган

1990 йил
6 октябрь
Шанба
№ 191 (13.627).
Баҳоси 3 тийин.

• ЎЗБЕКИСТОН ЛКЎИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНING БОШ НАШРИ •

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг Фармони

БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИГА УТИШНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА

Корхоналарнинг иқтисодий мустақиллигини кенгайтириш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришдан ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдан, бозор муносабатларига ўтиш учун шарт-шароитларни манфаатдорлигини кўпайтириш мақсадида қарор қиламан:

1. Халқ хўжалигида шартномавий улгуржи нархлар кенг қўлланилишига ўтиш. 1991 йилга шартномалар тузиш чоғида мазкур нархлар СССР Вазирлар Кенгашининг 1988 йил 14 июндаги 741-сонли қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган улгуржи нархлар асосида белгиланади.

2. Шартномавий нархларни кенг қўлланишга ўтиш натижасида ишлаб чиқариш — техника мақсадларига мўлжалланган маҳсулотлар нархи умумий даражаси асосида равишда ўсишининг олдин олиш мақсадида, рентабеллигининг энг юқори даражасини жорий этиш кўзда тутилсин, бунда ана шу даражага қўшимча равишда олинган фойданинг ҳаммаси Иттифоқ ва жумҳурият бюджетларига баравар улуш билан ўтказилиши кўзда тутилсин.

3. СССР Вазирлар Кенгаши ва иттифоқдор жумҳуриятларнинг Вазирлар Кенгашлари ўз ваколатларига мувофиқ ўн кун муддат ичига:

Қайд этилган улгуржи нархлар қўлла-

ниладиган хом ашё, конструкция материаллари ҳамда ишлаб чиқариш техника мақсадларига мўлжалланган бошқа маҳсулотлар рўйхатини белгилаб қўйишлар ва бу нархларнинг даражасини тасдиқлашлар;

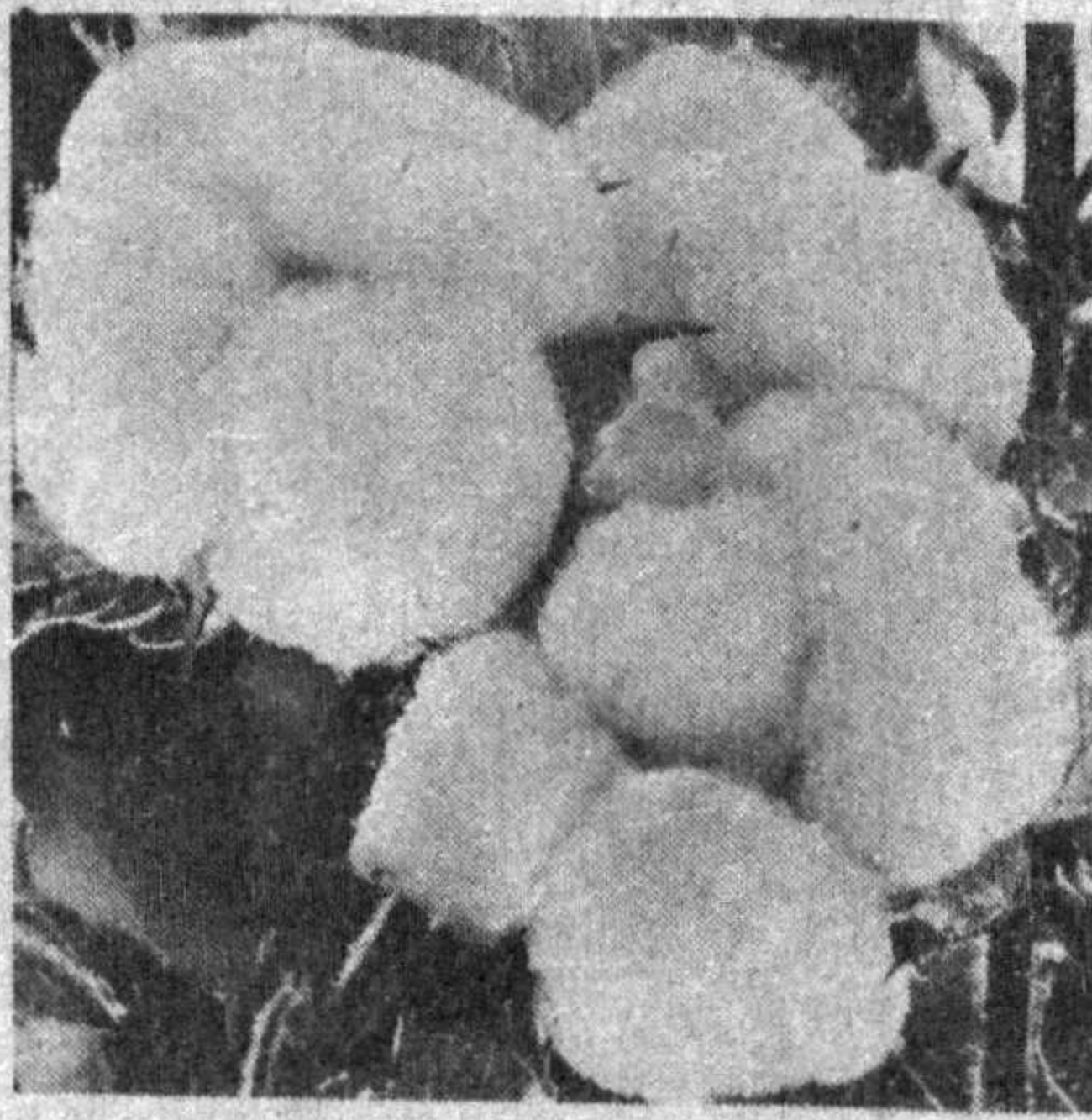
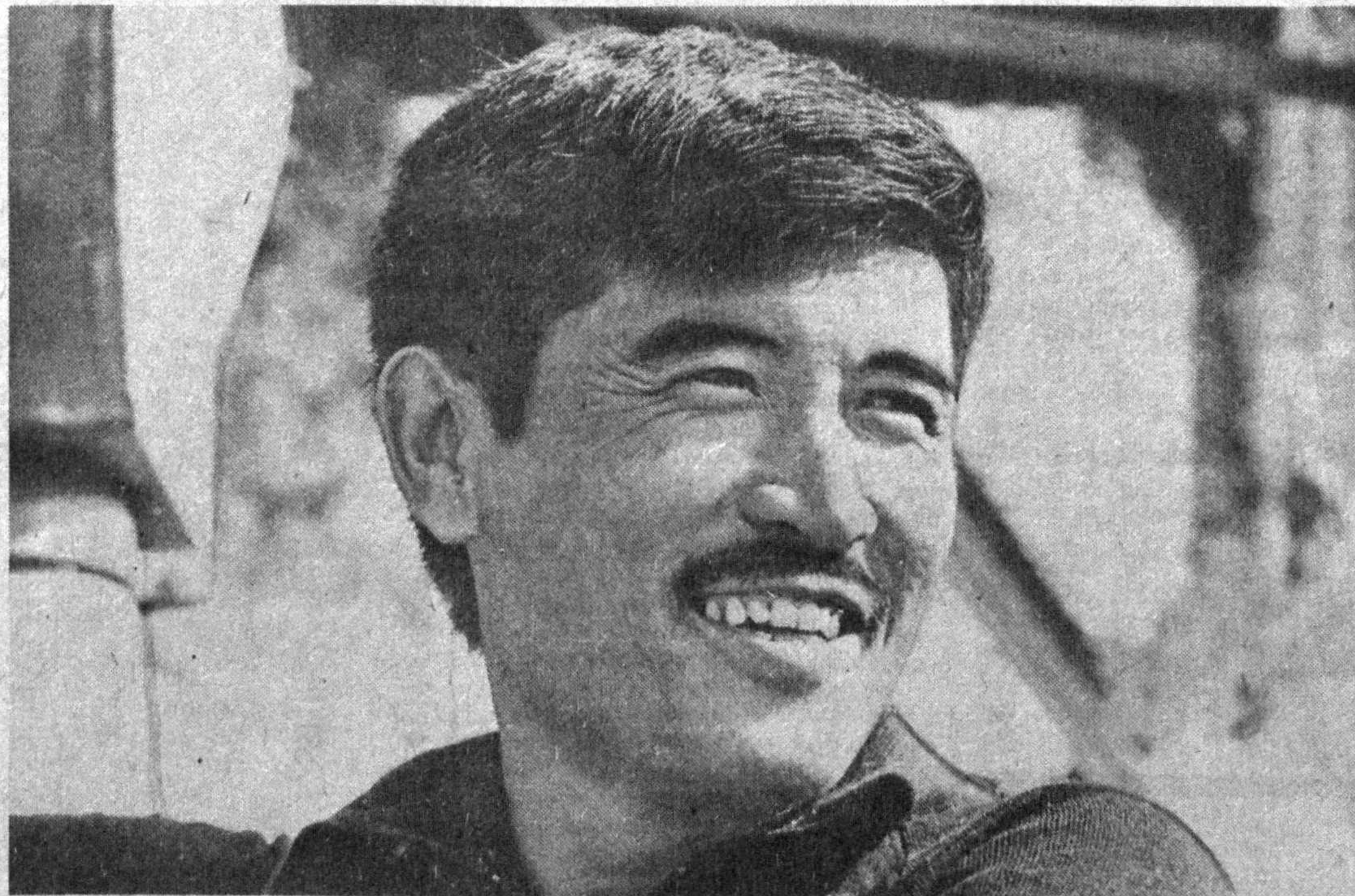
Рентабеллигининг энг юқори даражасини ҳисоблаб чиқариш ва корхоналарнинг ана шу даражадан ортиқча олинган фойдаларини улардан айриб олиш тартибини аниқлашлар.

4. «СССРда фуқароларнинг пенсия таъминоти тўғрисида»ги СССР Қонунини амалга оширишнинг СССР Олий Совети қабул қилган «СССРда фуқароларнинг пенсия таъминоти тўғрисида»ги СССР Қонунини кучга киритиш тартиби тўғрисида»ги қароридан кўзда тутилган муддатларни ҳисобга олиб, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар давлат ижтимоий сугуртасига тўлайдиган бадаллар тарифларини босқичма-босқич кўпайтириш кўзда тутилсин ҳамда шу муносабат билан мазкур тарифлар 1991 йил учун 26 фоиз миқдорда белгилашсин.

Совет Социалистик Республикалари
Иттифоқининг Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 4 октябрь.

«Ҳосил—90»

Жумҳуриятимиз пахтакорларининг бу йилги шаштлари баланд. Утган йилнинг шу давригача икки миллион тонна кўп пахта топиришти. Қишин-ёзин тинмай қилинган меҳнатларининг самараси бу. Улкан хирмонларнинг бунёда келишида айниқса, механизаторларнинг улуши катта бўляпти.

Комсомол ноҳиясидаги Т. Аҳмедов номидаги давлат хўжалигининг механизаторлари Жумабой Дўстбеков (юқоридаги сурат) 150 тонна, ака-ука Маматқул ва Қидирбой Аҳмадовлар эса 250 тонна пахта ни машиналари бункерларидан ағдаришти.

Е. БОТИРОВ суратлари.

ҲАЛИ ЙЎҚ СИЁСАТ ТЎҒРИСИДА

«Октябрь» меҳмонхонасидаги КПСС Марказий Қўмитаси матбуот маркази — бу ерда ўтган кунни журналистларнинг Марказий Қўмитаси ўз аъзоси — В. Зюкин, Г. Селезнев, Г. Ягодина ва «Комсомольская правда» бош муҳаррири В. Фронин билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашув мавзуси: КПСС ёшлар сиёсатининг ўзига хослиги.

Фиринича, бўлиб ўтган мулоқотдан чиқариш мумкин бўлган гўлт муҳим хулоса кўйилганлардан иборат: хуқирон Фирка ёшлар ўртасида айтиш мумкинки, ҳеч қандай сиёсат олиб бормаяпти. КПСС XXVIII съезди ёшлар тўғрисида резолюция қабул қилган эди, — деди В. Фронин. — Умуман тушунирга аа зерур резолюция. Лекин унинг ижроси йўқ.

ҚИСҚАЧА ИЗОҲ: КПСС Марказий Қўмитасининг на Сиёсий бюросида, на Котибатида ҳеч ким ёшлар сиёсати билан махсус шугулланмайдди. Ёшлар билан ишлаш учун махсус бўлганлар, яъни унинг махсус ижро этишчилари, махаллий фирқа қўмиталарида ҳам йўқ. Съездинг резолюцияси қозғоғда қолиб кетётганини учун ким жавоб бериш керак!

«Биз ёшларни алдашга чек қўйдик, — деди Г. Ягодина, — улар бутун тарихий ҳақиқатни билиш, қадриятларни мушоҳада қилиб кўриш имкониятига эга бўлди. Бироқ, биз улар учун янги идеалларни беришга улгурмаймиз, бу гўлт хавфли.

Маълумки, табиат бўшлиққа сира тоқат қила олмайдди: ҳеч нима экимланган бўшлиқда одатда ўт-ўланлар ўсади. Ёшларнинг кўз ўнгига синфий қадриятлар обрўйи кетган, лекин умуминсоний қадриятлар ҳали мушоҳада қилиб кўрилмаган. Еки қийинчилик билан мушоҳада қилиб кўрилмоқда. Бунга объектив сабаблардан бири — ёшлар оммавий ахборот воситаларининг тақчиллигидир.

ҚИСҚАЧА ИЗОҲ: КПСС Марказий Қўмитаси мафкура, тарғибот, фирқа ҳодимларига мўлжалланган бир қатор нашрларига «Коммунист», «Известия ЦК КПСС», «Дня», «Гласность», «Партийная жизнь»... чиқаради. Ёш муштарийларга қаратилган рўномалар ва ойномалар ташкил этиш тўғрисидаги масала Марказий Қўмитада қўйилмайдиганга ўхшайди. Ёшлар орасида саховат, инсонпарварлик ва адолатни ташвиқот қилувчи фирқанинг энг яхши донолари қаерда чиқарилган мумкин!

Матбуот конференциясида яна бир муаммо кўтерилди. Г. Селезнев айтишича, илгарилари у еки бу шахсинг обрў-эйтиборини журналистлар яратишлари мумкин эди. Қандайдир сиймони қоралаш тўғрисида кўрсатма тушса, уни қоралардилар. Эндиликда, сиёсат ошқора бўлиб қолганда, сиёсатчи ўз обрўсини фақат ўзи яратеди.

Геннадий Николаевичнинг фирқига қўшилмаслигининг иложи йўқ. Ҳаммаси шундай. Бироқ ҳозирги фирқа раҳбарлари ёшларнинг обрў-эйтиборини қозонишга қобилиятлими еки йўқлигини журналистлар билан суҳбатлашган Марказий Қўмита аъзолари аниқ-равшан тасаввур қилмагандек кўринди менга.

«Сиёсий бюро собиқ аъзоларидан кимдир бизнинг олимизга, комсомол Марказий Қўмитаси пленумига келиб, — деб ҳикоя қилди В. Зюкин, — Пленум қатнашчилари олдига сузга чиқкудек бўлса ҳамма шикоят қилган қолардим». Истефогга чиқиб кетган олий фирқа раҳбарлари ёшларнинг кўз ўнгига манъ шундай кўриларди. Уларнинг ўрнига келганлар қандай кўринишдади? Бунга баҳо беришга эҳтимом, ҳали эрта, Сиёсий бюрога сайлов бўлиб ўтганидан буён оз вақт ўтди.

Н. АНИСИН.
[«Правда» рўномасининг 1990 йил 3 октябрь сонидан].

«Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91» «Обуна—91»

Қўйилган мазмундаги қозғоғ тахририятимизга келиб тушган, боғат шашар комсомол қўмитаси билан боғлиқ, уни шарҳлаб беришни сўраш истаги туғилди. Қабулхонага қўйилган қўғиш, биринчи кўтб тушганча Марказий бўлишини, кейин Ленин ноҳия комсомол қўмитасига ўтишини, у ердан Акива Исрофов комсомол қўмитасининг пленумига етиб боришни кераклигини, хулоса, ниҳонада фақат кечқурун еттидан кейин бўлишини айтди.

Никит, Жаваҳарлал Ҳамидовнинг хонасида суҳбатлашиб ўтирибмиз.

Имтиёзли обуна

— Жаваҳарлал, бу қозғоғни изохлаб берсангиз. — Узингизга маълум, келасан йил учун рўномаларга обуна нархи ошди. Жумҳуриятимиз ёшлари, комсомолларнинг бор-йўли иккитизини матбуот нашри бор. Биз ички иттифоқ ҳаёти, қийлатган ишмиз, ўтказилган маданий-сиёсий тадбирларимиздан жамоатчиликни фақат шу матбуот органларимиз орқали хабардор қила оламиз. Улар орқали ташвиқот-тарғибот олиб бориб, кенг миқёсда ташкилий ёшларни амалга оширишимиз мумкин. Шундай экан, ёшлар комсомол рўномаларидан баҳра қўлишларига йўл кўя оламиз. Шуларни ўйлаб, йиғит-қизларга обунани энгиллаштирмоқчи бўлдик.

Имтиёз қозғоғларининг ишлаш механизми оддий: шаҳар комсомол қўмитаси «Союзпечать»га маълум миқдорда пул ўтказеди, қозғоғларни эса ноҳия комсомол қўмиталарига тарқатади. Кейингилар имтиёздан нимлар фойдаланишини ўзлари ҳал қиладилар.

Ана шу ташаббус билан алоқа вазирлиги, жумҳурият «Союзпечать» агентлигига чиқди. Таклифимиз маъқулланди. Кунин-кеча шаҳар комсомол фойдаланиши мумкинлиги кўрилинб турибди. Бироқ агар бу камлик қилса, яна маблағ топишга тейёрмиз.

— Демак, кимда шундай қозғоғ бўлса, «Союзпечать»га 9 сўм тўлаб, «Еш ленинчи»га обуна бўлиш мумкин экан-да! — Ҳа, қолган уч сўми шаҳар комсомол қўмитаси томонидан тўланган.

— Суҳбатингиз учун ҳам, ташаббусларингиз учун ҳам катта раҳмат!

Суҳбатни Фирқат НЕЪМАТ олиб борди.

Тошкент шаҳар комсомол ташкилоти
1991 йилга
«ЕШ ЛЕНИНЧИ»
рўномасига
ИМТИЁЗЛИ ХОЛДА ОБУНА БУЛИШ

Буюртма комсомол бюджетидан 3 сўм билан таъминланади.
Имтиёзли холда обуна бўлиш нархи — 9 сўм.

М. П.
ЛКЎИ МАКОН ҚўМИТАСИНING
ТАХРИРАТИ

Мукофотга— видеомагнитофон...

— Яна қанақа видео? Яна қанақа мукофот? Сарлавахани ўқиган муштарий ажабланган бўлиши табиий. Ҳа, ҳайратга тушманг. Истаймизми, йўқми, шароит шунга тақозо этаётди. Илгари хабар қилганимиздек, янги йилдан бошлаб, рўномалар обуна баҳоси ошди. Бундай хабар муштарийларимиздан ҳеч бирини лоқайд қолдираётгани йўқ. Ахир бурноги йилларда обуна баҳоси билан келгуси йилнинг ўртасидаги фарқ оз эмас-да! 1 ойга 1 сўм, йилга 12 сўм. Аммо эслатиш таъмин: рўномалар ичига энг арзон ҳам «Еш ленинчи» бўлиб қолди. Бироқ бу дегани — «Еш ленинчи» ўзи кўтариб чиқётган масалалар долларлиги даражасини суъайтиради, дегани эмас. Янги йилда ҳам рўномаларда исталган мазмунингиздаги муаммолар акс этган чиқишларни яратитиш ниятимиз бор. «Еш ленинчи» сизнинг энг яхши маслаҳадчингиз, кўмакдошингиз бўлиб қолганига муҳбирларимизда қафолат, саботлигини етарли. Шундай экан, жумҳуриятимиз мустақиллигига, она тилимизнинг ҳақиқий маънада давлат тилига айланishiга эришишимизда ҳисса қўишини истаганимиз «Еш ленинчи»га обуна бўлинг. «Еш ленинчи» бундан кейин ҳам дил сўзларингизни ифода этувчи рўнома бўлиб қолади.

Дарвоқе, рўномамизнинг таъсис этувчиси — Ўзбекистон комсомол Марказий Қўмитаси ҳам ўз наирининг маъини ошириш мақсадида саҳийлик кўрсатиш ниятида.

«Еш ленинчи» рўномасига 1991 йил учун обунани энг яхши ва ушқоқлик билан ташкил этишга эришган ҳамда ўт-

ЎЗБЕКИСТОН ОЛТИН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ТАШКИЛ ТОПГАН КУНГА 25 ЙИЛ ТУЛДИ

Олтиннинг кумуш тўйи

Бир пайтлар «ўта махфий» белгиси остида муҳрлаб ташланган бу бирлашмадан бирон нарса ёшиш тугул, уни эслаш ҳам мумкин эмас эди. Бугунги кайта кўриш, ошқоралик, демократия тўғрисида бу идорага йўл очилди. Айнан ана шу давр тақозоси билан унинг чорак асрлик юбилейини нишонлаш мумкин бўлди. Шу муносабат билан Ўзбекистон олтин ишлаб чиқариш бирлашмаси («Ўзбеколтин») бош директори Ҳасан Эргашевчи ЭГАМБЕРДИЕВ муҳбиримизга қўйилганларни гапириб берди:

— Бугунги кунда матбуотда, оммавий-ахборот воситаларида, турли давра ва йилларда Ўзбекистон олтин тўғрисида гап-сўзлар тобора кўпайиб бормоқда. Аммо мен ҳозир бирлашмаимизнинг ташкил топиши, унинг бугунги кунини ва истиқболни ҳақида сўз юритмоқчиман. Бирлашмаимиз 1965 йилнинг 29 сентябрыда Ўзбекистон ССЖ Халқ Хўжалиги Кенгашининг таъясига мувофиқ жумҳурият ҳуқуқати қарорига биноан ташкил топган. «Ўзбеколтин» қидирув-фойдаланиш бирлашмаси номини олган корхонамиз дастлаб Қорақўтон, Бичанзор, Қўшбулоқ ва Чодоқ конлари замирида ўз фаолиятини бошлади. Уша йилнинг ўзида Чодоқ кони билан бу ердаги олтин саралаш фабрикаси қурила бошлади ва 1970 йилда фойдаланишга топширилди. 1966 йили Қўшбулоқ шахтасида Ангрэн олтин кони ишга туширилди. 1973 йил августига келиб, Ангрэн олтин саралаш фабрикаси маҳсулот бера бошлади. 1980 йили Маржонбулоқ, 1987 йилда Зармитон конлари фойдаланишга қабул қилинди.

— Олтинимиз истиқболга келганда нималарни кўшимча қилиш мумкин? — Биласизми, 25 йилдан буён Ўзбекистонда қазиб олинган олтин учун бизга жаҳон бозоридида нарха нисбатан атиги 10 фоиз улуш қолдиришмоқда. Ҳозиргача олтинимизга фақат марказдагилар эгалик қилишди. Бирлашмаимиз маъмурияти узоқ баҳслардан сўнг 1991 йилдан бошлаб ялли даромадининг 30 фоиз улушини жумҳуриятда қолдириш тўғрисидаги келишувга эришишга муваффақ бўлди. Бироқ бу ҳам олтин бор юрт учун дардан томи. Бугунги кунда ялли улшининг 60-70 фоизини Ўзбекистонда қолдириш учун жумҳуриятимиз раҳбарлари билан бирга ҳаракат қилаялмиз.

Аммо кези келганда яна бир нарсани алоҳида таъкидлашни истардим. Иттифоқдаги бошқа идоралар мутасаддилари учун қафолат беришмайману, бироқ мамлакат олтинининг ҳақами ҳисобланган «Гвалламзолото»дагилар билан ҳам бир битимга келиб қолдик. Камчилигимиз, аниқроғи, айтиш мумкин бўлса, айбимиз битта. У ҳам барча ҳетикани, керакли технологик жиҳозларни, вилгини, қурилиш материалларини марказ орқали олишга мажбуримиз.

Шу ўринда биз яқинда ташкил топган Ўзбекистон металлургия саноати кондерни заволати ҳамда имкониятларидан тўлароқ фойдаланишимиз керак бўлади. Кондерни 30 та корхонани ўзига бирлаштириб олган. Агар олтин ишлаб чиқариши билан боғлиқ Навоий ва Олмалик кон-металлургия комбинатлари, Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металл комбинати, бизнинг «Ўзбеколтин» бирлашмаларимиз уюшсак, баҳажимиз бўлса, халқимизнинг ҳақли таъна ва эътирозларига ўрин қолмаган бўлур эди. Бугун бизда жумҳуриятимизнинг олтин соҳасида иқтисодий мустақиллиги учун курашдан чекинмаймиз, дейишга қафолатимиз етарли.

Суҳбатни «Еш ленинчи» махсус муҳбири Сувоқий РУСТАМ ёзиб олди.

ТАХРИРИЯТДАН: «Ўзбектеlevision» киноий гуруҳи Ўзбекистон олтин ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятига бағишланган илк ҳужжатли фильмни суратга олди. «Олтиннинг кумуш тўйи» деб номланган ушбу фильм 7 октябрь — яқинда кунга Ўзбекистон олий мажлисининг биринчи программаси орқали Тошкент вақти билан соат 11 дан 20 минут ўтганда томоша қилишини мумкин.

УСТАМА ҲАҚ БЕКОР ҚИЛИНДИ

Шу йил «Еш ленинчи» рўномасининг 1 сентябрь сонидан «Сабр» — тоқат баҳоси — сарлаҳали мақолани ўқиб қаттиқ ҳафа бўлдик. Унда «...жумҳуриятдан ташқирда яшаб, айриқашларга обуна бўлишса, рўномаларининг ҳар бир нусхаси учун 5-6 тийин жарнадалар учун эса 12-13 тийин қўшимча ҳақ тўлаш лозимлиги кўрсатилган. Наҳотки, шундай бўлса! Журналистлар, адиблар, шоирлар ҳақлар ўртасидаги дустликни мустақамлаш учун жон кўйибди қўларидан келганча матбуотларда чиқилар қилмоқда. Наҳотки бир гуруҳ иқтисодчилар жумҳуриятлар ўртасидаги дустликни 5-6 тийин билан ўлчамоқчи бўлишса.

Э. СОҲИБНАЗАРОВ,
Тошкентнинг ССЖ Ленинкиёб вилоти.
ТАХРИРИЯТДАН: рўномамизга обуна бошлангандан бери бундай эътирозли йиғинлар кўпайиб келиб турибди. Яқинда Ўзбекистон «Союзпечать» агентлигидан хушхабар олдим. Рўномамизга бошқа жумҳуриятлардан обуна бўлганлар учун белгиланган устам ҳақ бекор қилинди. Рўномамиз учун иккинчи обуна баҳоси 12 сўм.

